

יחיאל חזק

"אישוני עיניך הצמיחו בתוכי עץ אלמוגן"

על ספר שיריה של המשוררת
רעיה המאיר "בצל האלמוגן",
פיוטית, 2015, עמ' 84

הקריאה בספר שיריה של רעיה המאיר היא פגישה עם עולם חינוכי וחמים של שירת אהבה אינטימית, שיש בה מערכת מטאפורית של עץ אלמוגן המפיק מעצמו יופי עדין, וזאת מבלי לגלוש לכתובה בנאלית של שירי אהבה. השימוש האוקסימורוני המקורי ברבי-ערכיות של צל, של הגנה, של עוצמה חמה ואדומה הנסמכת על זיכרונות-ילדות מעולמה האוטנטי של המשוררת יוצר קשר בלתי ניתן להתרה עם הקונקרטיים של ההווה הישראלי המקומי רווי האהבה והמשפחתיות. פגישה עם השיר הראשון, כמו גם עם השיר האחרון המופיע על הכריכה האחורית של הספר, מציגה לקורא את המורכבות הייחודית הדו-ערכית של סמל-העץ המשדר כוח ועוצמה – מחד גיסא, ויופי עדין וקסום העוטף את הקורא – מאידך גיסא. "אישוני עיניך הצמיחו בתוכי עץ אלמוגן, בראשית פרח באדום-ארגמן, ואחר לבלב בירוק עז. עליו כיסו את הדשא בסתיו, ואחר התפוררו, העשירו את האדמה באושר שהחל באישוני עיניך". הבחירה בעץ בתור סמל מרכזי לשירת הספר מעידה על יכולת שירית מקורית ועשירה המלווה את הקורא לכל אורך הקריאה. בחירת הצירוף "הזמן מתנשק עם העבר" אינה מקרית ומעידה

על אותנטיות המצרפת את שורשי העבר של עולם ילדותה עם רגשותיה הבוגרים. שיטוט בין שיריה מפגיש את הקורא עם אהבת הטבע ועם הנכונות לקבל את עונות השנה הבוגדניות לעיתים. הכניעה לתעתועי הקיץ אינה גורעת מהגעגועים ליופיו רווי האהבה של האביב, וארסו של העקרב – סמלו של המזל המתאים – מוצמד לאהבתה (עמ' 56), ומשמר את האינטימיות בינה ובין מושא-אהבתה בקיצוניות אוקסימורונית ("עקרב ארסי שלי").

העונה המועדפת היא האביב, אך אין דחייה של יתר עונות השנה, אלא קבלתן, שיש בה משיכה אהבת לצד רתיעה וקיצוניות שבין קללה לברכה: "הסתיו הקדים, טרק דלתות, הזהיב את הפרידה, צייר שרפה, פיזר חרסים-חרסים שרקדו עד זוב-דם בירכתי החלום". היחס לסתיו הוא אמביוולנטי: "כלו קללותיי בנבילה מרשרשת ושקעו עמוק באדמה, זבל אורגני לצמיחת ברכות מחודשות" ("זעקת הקרב", עמ' 48).

מערכת היחסים בין המשוררת לאהובה היא אינטימית וסחופת רגשות, אך נבנית באורח הדרגתי ואיטי, ואפילו מעודן. יש בה מגוון-תחושות של עולם מטאפורי עשיר ומערכת דימויים מורכבת. שיטוט בין השירים הוא התחככות עדינה עם עולמות חושניים של אור וחושך, של זיכרונות וגעגועים לאהבה תוך מיצוי כל החושים – מראות, קולות, טעמים וריחות, שהמשוררת מצליחה להחיותם ולהגישם לקורא ברכות: "לאורך מדרכת ורדים הלכה במתיקות העיוורון, זעקת עורב שחור הרעידה את גופה בצד שמאל. הוא שתה את נפשה בקש בבית-הקפה הקרוב. שאלה: 'מי אתה? אחי, מאהבי, או אישי?!' 'אני ציפור-דרור' ענה." (עמ' 79) המלאת החושית מביאה את

הקשר בין החושים לקיצוניות של מיזוג ביניהם – סינסטזיה – בשיר "מתיקות העיוורון" שהוא פסגה מטאפורית בעוצמת השימוש בחושים. חגיגת החושים והשיכרון הבא בעקבותיה מובילים את החוויה השירית למיצויה הסופי: מיתרי הגיטרה נקרעו ונורו את החור השחור וצעדיו נאלמו בסמטה אפלה, כאילו נשפכו מים רותחים על כפות רגליו, וגם צדודית קיומו נאלמה. "ובהמשך – "והוא שתק והיא שתקה, רק טל השחר ליטף את כפות רגליהם".

ובחזרה לספר – המצלול בשמו – "בצל האלמוגן" מרמז גם הוא על שני ניגודים בו-זמניים, שהרי האלמוגן אינו מוגן. זוהי ערכיות סימנטית שאין לה מוצא, והמשוררת ממשיכה, ככל יכולתה, לבקשו לשווא. ■

ד"ר ארנון לויתן

פרידה מן הסתיו

על ספרה של רעיה המאיר,
"בצל האלמוגן", הוצאת
פיוטית, 2015

אני הייתי מעניק לספר זה של רעיה המאיר את השם "פרידה מן הסתיו", הסתיו שהוא בו המוטיב המרכזי:

שְׁאוֹן תּוֹנֶה שֶׁל שְׁלֶכֶת
עֲלִים נוֹשְׁרִים
וְלֶהֱק צְפָרִים
נִפְרָד עִם פֶּרֶשׁ כְּנָפִים
וְעוֹד מְעַט אוֹקְטוֹבֶר נֶס
וְשׁוֹב יִגִּיחוּ לְחַיִּינוּ
עֲנֵי רְקִיעַ